

DPS

DEMOKRATSKA PARTIJA
SOCIJALISTA CRNE GORE

POSLANIČKI KLUB

81000 Podgorica
Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 10
tel: 020/ 242 161
faks: 020/ 247 572
e-mail: klub:dps@skupština.me

SKUPŠTINA CRNE GORE

-Predsjedniku-

 CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	16. 7. 20 18 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/18-152
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Broj: _____

Datum, _____

Na osnovu člana 187 Poslovnika skupštine Crne Gore, Ministru finansija, gospodinu Darku Radunoviću, postavljam sledeće

POSLANIČKO PITANJE

Da li Ministarstvo finansija pri izradi kvantitativnih analiza i ocjena uticaja strukturnih reformi koristi makroekonometrijski model kao analitički instrument, nazvan MMM (Montenegro Macroeconometric Model-crnogorski makroekonometrijski model) i u kojoj mjeri ?

Obrazloženje

Reforma ekonomskog upravljanja predstavlja prioritet za Crnu Goru. Program ekonomskih reformi ključan za unapređenje ekonomskih politika i inkluzivan rast Crne Gore u svim oblastima .

Pitanje je kako se u analizama i ocjenama realizacije Programa ekonomskih reformi dolazi do realnih pokazatelja najvažnijih indikatora : stope privrednog rasta , visine BDP, potrošnje, uvoza, izvoza, stope zaposlenosti, koji korenspondiraju sa realnim životom.

Naime u proteklih godinu i po dana, Ministarstvo finansija je zajedno sa ekspertima iz Evropske Unije postiglo značajne rezultate realizacijom projekta u oblasti finansijskog planiranja i programiranja. Projekat nosi naziv "Podrška procjeni makroekonomskog uticaja strukturnih reformi" I finansiran je iz programa IPA 2014.

Ministarstvo finansija je u okviru ovog projekta dobilo nadograđeni makroekonometrijski model, nazvan MMM (Montenegro Macroeconometric Model-crnogorski makroekonometrijski model), za izradu projekcija koji će služiti u procjeni prognoza fiskalnog i makroekonomskog uticaja implementacije mjera strukturnih reformi.

Karakteristike ovog modela se ocjenjuju veoma značajnim, pri čemu se posebno pozitivno ocjenjuje njegova prilagođenost otvorenoj crnogorskoj ekonomiji.

Stoga, cijenim jako važnim da od ministra Radunovića čujemo :

kao prvo detalje u primjeni ove metode, da li su pokazatelji neto efekata Programa ekonomskih reformi 2018-2020, dobijeni upotrebom pomenutog modela I da li pokazatelji dobijeni upravo MMM metodom, pokazuju da će odgovorne mjere javnih politika Vlade Crne Gore, uticati na rast BDP za 5,1 odsto (do kraja perioda), kao i na viši nivo zaposlenosti

i kao drugo da li će se prilikom izrade novog Programa ekonomskih reformi 2019-2021 koristiti ovaj model.

Odgovor tražim u pisanoj formi.

POSLANICA

Ana Nikolić

CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO: 19. VII	20. 18. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ: 00-61-2/18-152/2	
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Broj: 01-11921/1

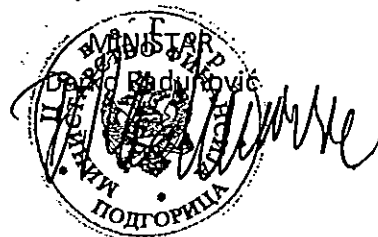
Podgorica, 17. jul 2018. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
-Generalnom sekretaru, g-dinu Aleksandru Jovićeвиću -

Poštovani gospodine Jovićeвиću,

U skladu sa članom 191 Poslovnika Skupštine Crne Gore dostavljamo Vam odgovor na poslaničko pitanje poslanika Ane Nikolić, koje je u pisanoj formi dostavljeno Ministarstvu finansija 17. jula 2018. godine.

S poštovanjem,

Pitanje:

Da li Ministarstvo finansija pri izradi kvantitativnih analiza i ocjena uticaja strukturnih reformi koristi makroekonometrijski model kao analitički instrument, nazvan MMM (Montenegro macroeconomic model – crnogorski makroekonometrijski model) i u kojoj mjeri?

OBRAZLOŽENJE

Reforma ekonomskog upravljanja predstavlja prioritet za Crnu Goru. Program ekonomskih reformi ključan za unapređenje ekonomskih politika i inkluzivan rast Crne Gore u svim oblastima.

Pitanje je kako se u analizama i ocjenama realizacije Programa ekonomskih reformi dolazi do realnih pokazatelja najvažnijih indikatora: stope privrednog rasta, visine BDP-a, potrošnje, uvoza, izvoza, stope zaposlenosti, koje korespondiraju sa realnim životom.

Naime, u proteklih godinu i po dana Ministarstvo finansija je zajedno sa ekspertima iz Evropske Unije postiglo značajne rezultate realizacijom projekta u oblasti finansijskog planiranja i programiranja. Projekat nosi naziv 'Podrška procjeni makroekonomskog uticaja strukturnih reformi' i finansiran je iz programa IPA2014.

Ministarstvo finansija je u okviru ovog projekta dobilo nadograđeni makroekonometrijski model, nazvan MMM (Montenegro macroeconomic model – crnogorski makroekonometrijski model), za izradu projekcija koji će služiti u procjeni prognoza fiskalnog i makroekonomskog uticaja implementacije mjera strukturnih reformi.

Karakteristike ovog modela se ocjenjuju veoma značajnim, pri čemu se posebno pozitivno ocjenjuje njegova prilagođenost otvorenoj crnogorskoj ekonomiji.

Stoga, cijenim jako važnim da od Ministra Radunovića čujemo:

kao prvo detalje u primjeni ove metode, da li su pokazatelji neto efekata Programa ekonomskih reformi 2018-2020 dobijeni upotrebom pomenutog modela i da li pokazatelji dobijeni upravo MMM metodom, pokazuju da će odgovorne mjere javnih politika Vlade Crne Gore, uticati na rast BDP-a za 5,1 odsto (do kraja perioda) kao i na viši nivo zaposlenosti

i kao drugo da li će se prilikom izrade novog Programa ekonomskih reformi 2019-2021 koristiti ovaj model.

Odgovor tražim u pisanoj formi.

Odgovor:

Postojeći model za makroekonomske projekcije koji se koristi u Ministarstvu finansija baziran je na pristupu finansijskog programiranja, i kreiran je uz pomoć stranih eksperata iz MMF-a i tehničke podrške Slovačke. Zbog relativno male crnogorske ekonomije, makroekonomske projekcije su rađene po pristupu ekspertske procjene, a na bazi poštovanja metodologije sistema nacionalnih računa, kao i praćenja realnih kretanja makroekonomskih indikatora. Srednjeročne projekcije Ministarstva finansija koriste ne samo Vlada već i Centralna banka Crne Gore. Pomenute projekcije predmet su ekspertske diskusije tokom proljećnog i jesenjeg semestra za zemlje zapadnog Balkana i Tursku u Evropskoj Komisiji.

U okviru IPA2014 projekta „Podrška za procjenu makroekonomskog uticaja strukturnih reformi“ unaprijeđen je postojeći model za makroekonomske projekcije i razvijen modul za procjenu uticaja strukturnih reformi definisanih u Programu ekonomskih reformi na makroekonomske indikatore. Takođe, kroz drugi modul moguće je izračunati i uticaj velikih infrastrukturnih projekata finansiranih iz budžeta na ekonomski rast. Eksperti su analizirali trenutnu situaciju u Ministarstvu finansija i drugim resornim ministarstvima, a na osnovu pregleda i nadogradnje makroekonomskog modela, predstavili su model zaposlenima i obučili ih za njegovo korišćenje. Model koji se trenutno koristi je unaprijeđen i dalje se razvija na način da obezbijedi projekcije BDP-a, potrošnje, zaposlenosti, uvoza, izvoza, investicija, drugih makroekonomskih pokazatelja konkurentnosti u scenariju sa i bez reformskih mjera/politika. Strukturni model će pratiti glavne makroekonomske odnose u ponašanju i identitete, jer će se ekonomija posmatrati u četiri sektora: realnom, eksternom, monetarnom i fiskalnom. Da bi se zadovoljile karakteristike crnogorske ekonomije, model koji je razvijen ima karakteristike modela za malu i otvorenu ekonomiju, s obzirom na specifične karakteristike monetarnog sektora u crnogorskoj ekonomiji (euroizacija, nedostatak podataka o monetarnim agregatima, ograničena monetarna politika). Model sadrži mehanizme koji omogućavaju uključivanje dugoročnih efekata strukturnih politika na agregatnu ponudu, kao i kratkoročni uticaj na tražnju.

Modul za procjenu uticaja strukturnih reformi baziran na Programu ekonomskih reformi 2018-2020 predviđa koliki će biti neto-efekat-na-BDP-i-najvažnije-makroekonomske-indikatore. Neto efekat podrazumijeva razliku između rezultata ostvarenih sa realizacijom mjera javnih politika, i bez primjene istih. Model MMM predviđa da će neto efekat na realni BDP sa i bez uticaja mjera javnih politika iznositi 5,1%, dok će neto efekat na zaposlenost iznositi 2,2%.

Probno korišćenje modela, uz pomoć eksperata, biće sastavni dio Programa ekonomskih reformi 2019-2021 na način da će biti projektovani glavni makroekonomski indikatori, i izračunat uticaj svih mjerljivih javnih politika prikazanih u ovom dokumentu.